

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

ISTORIA ARTEI

CLASA a IX-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. /

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

Studiul istoriei artei apare ca disciplină de sine stătătoare în curriculum-ul alternativei educaționale Waldorf odată cu clasa a IX-a, adică la vârsta când elevii se află în plin proces de maturizare fizică și psihică. Anterior ei au primit noțiuni ținând de această disciplină atât la orele de istorie, cât și la cele de educație plastică. Acum, o parte din aceste cunoștințe, anume cele care privesc dezvoltarea în plan artistic a omenirii din cele mai vechi timpuri până în Renaștere, vor fi aprofundate într-un studiu sistematic, cu accentul pe semnificația general umană a creației artistice, pe rolul acesteia de a oglindi maturizarea și auto-conștientizarea progresivă a umanității de-a lungul istoriei.

Din punct de vedere metodologic, pentru ca mesajul acestui curs să aibă un răsunet individualizat în fiecare dintre elevi, se va stimula trăirea empatică în receptarea operei de artă, mai ușor de atins în cazul reprezentărilor antropomorfe, din categoria cărora se vor găsi suficiente exemple tipice pentru fiecare zonă și epocă de cultură.

Împreună cu celelalte discipline de studiu umaniste, istoria artei își propune să-i ofere adolescentului o perspectivă asupra ființei umane de natură să-i deschidă drumul către cunoașterea de sine, una dintre problemele esențiale ale adolescenței, și să-i netezească tânărului frământat de definirea propriei identități calea spre crearea unei imagini de sine realiste și armonioase, cu un rol pozitiv în procesul de automodelare.

Tot laolaltă cu întreaga familie a disciplinelor umaniste și artistice, istoria artei are ca scop și generarea unui pol al trăirilor preponderent sufletești, ca o contrapondere la intelectualismul abstract care li se oferă elevilor prin științele exacte. Această echilibrare a ariilor curriculare asigură formarea armonioasă a tinerilor în ceea ce privește raportul dintre activarea și exersarea gândirii, simțirii și voinței.

Printre temele general umane care pot fi atinse prin studiul de istoria artei și care răspund unora din întrebările cheie ale adolescenței sunt cele legate de unitatea în diversitate a culturilor, de natura conflictului dintre generații și de preponderența continuității asupra divergențelor, de vocația creativ constructivă a omenirii care prevalează asupra potențelor distructive.

Nu în ultimul rând, studiul istoriei artei lărgeste orizontul de cultură generală al tinerilor, le exersează puterea de reprezentare prin îmbogățirea muzeului imaginar, le oferă criteriile și terminologia adecvate emiterii unor judecăți estetice de valoare pertinente.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ SI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:</i>
1 să formuleze aprecieri privitoare la sensul și valoarea estetică a operei de artă	<ul style="list-style-type: none"> - discuția de tip maieutic pe marginea operei de artă (de preferință în prezența operei originale iar în lipsa acesteia pe marginea unor reproduceri de calitate) - exersarea unor interpretări orale și/sau în scris a operelor de artă după modelul interpretărilor prin dialog maieutic
2 să studieze și să recenzeze texte de specialitate din domeniul istoriei artei	<ul style="list-style-type: none"> - citirea și interpretarea colectivă a unor texte critice privitoare la operele studiate - argumentare pro și contra punctului de vedere critic din textele lecturate - parcurgerea independentă a unor lucrări de istoria artei - întocmirea de referate pe marginea lucrărilor lecturate - susținerea publică a referatelor
3 să utilizeze un vocabular de specialitate bogat, nuanțat, adecvat	- exersarea orală și scrisă a terminologiei de specialitate
4 să realizeze independent analize plastice ale unor opere la prima vedere	- exersarea unor analize plastice în muzee sau, în lipsa acestei posibilități, pe reproduceri de artă
5 să manifeste încredere în capacitatea proprie de argumentare și interpretare în domeniul istoriei artei	<ul style="list-style-type: none"> - exersarea unor interpretări personale argumentate privitoare la opere de artă - formularea independentă a unor judecăți critice în terminologia studiată - susținerea publică a punctelor de vedere critice personale despre opera de artă în cadrul unor sesiuni interne tematice
6 să realizeze sinteze cu valoare general umană bazate pe interpretarea sensului unui număr important de opere de artă formând o categorie omogenă în raport cu un criteriu dat (cronologic, tematic etc.)	<ul style="list-style-type: none"> - exersarea studiilor de tip comparatist cu evidențierea trăsăturilor comune și a celor distinctive ale operelor de artă - întemeierea trăsăturilor comune mai multor opere de artă (din punct de vedere stilistic, tematic etc.) pe circumstanțe ținând de cadrul mai larg (istoric, social, religios etc.) comun tuturor operelor studiate
7 să formuleze concluzii privitoare la raportul dintre semnificația operei în momentul creării ei și semnificația sa actuală	<ul style="list-style-type: none"> - discuții în grup privind semnificațiile operei de artă în context istoric și în afara acestuia - exersarea unor interpretări independente privind semnificația actuală a operelor de artă - compararea atitudinilor artiștilor din vechime cu ale aceloră din contemporaneitate - compararea atitudinilor unor personaje reprezentate în vechi opere de artă cu acelea ale contemporanilor noștri

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Cele mai vechi exemple de artă din perioada paleolitică și neolitică; picturile rupestre; figurinele antropomorfe și zoomorfe; megalitiții
2. Artă Mesopotamiei: Sumer, Ur, Uruk, Babilon, Asiria
3. Artă și civilizația vechiului Egipt. Periodizare. Monumente și tipuri statuare; evoluția lor. Reprezentări picturale. Unitatea de ansamblu a artei egiptene; excepție: școala de la Tel-el-Amarna
4. Grecia preelenică: Ciclade, Creta, Micene. Artă greacă: perioada arhaică, stilul sever, perioada clasică (personalități în domeniul sculpturii și picturii), artă elenistică (răspândirea moștenirii grecești și contopirea ei cu elemente alogene)
5. Artă romană: influența etruscă, preluarea stilului artei grecești în perioada imperială și prelucrarea lui cu elemente originale romane. Portretistica. Artă triumfală. Modificări formale în artă romană târzie. Scindarea imperiului.
6. Artă creștină: artă paleocreștină; regatul lui Teodoric; artă bizantină: perioada lui Justinian, iconoclasmul, renașterea comnenă și paleologă.
Artă Occidentului medieval: renașterea carolingiană și ottoniană; artă romanică; artă gotică
7. Renașterea în Italia, în nordul Europei, în Franța și peninsula iberică

BIBLIOGRAFIE

Rudolf Steiner	- Artă educației. Metodica și didactica, Triade, 1994
M. Rawson, T. Richter	- The Educational Tasks and Content of the Steiner Waldorf Curriculum, Steiner Schools Fellowship Publications, 2000
E.A. Karl Stockmeyer	- Angaben Rudolf Steiners für den Waldorfschulunterricht, Pädagogische Forschungsstelle, Stuttgart, 1988
Rene Huygues	L'Art et l'Homme, Ed. Larousse, Paris, 1968
E.H. Gombrich	Die Geschichte der Kunst, Fischer Verlag, f.a.
Vasile Drăguț, Vasile Florea	Artă românească, vol.I-II, București, 1982